

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА БЕРКОВИЋИ
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ
Број: 01-022-30/18
Дана: 17.07.2018. године

На основу члана 39. Закона о локалној самоуправи Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број:97/16) и члана 36. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17) Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 17.07.2018. године доноси:

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ИЗВЈЕШТАЈА О ОСТВАРЕЊУ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА
ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ ЗА 2017.
ГОДИНУ

Члан 1.

Усваја се Извјештај о остврењу годишњег плана имплементације Стратегије развоја општине Берковићи за 2017. годину.

Члан 2.

Саставни дио ове Одлуке је Извјештај о остврењу годишњег плана имплементације Стратегије развоја општине Берковићи за 2017. годину.

Члан 3.

Одлука ће се објавити у Службеном гласнику општине Берковићи и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у Службеном гласнику.

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА БЕРКОВИЋИ

ИЗВЈЕШТАЈ О ОСТВАРЕЊУ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ
ИНТЕГРИСАНЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ ЗА 2017.
ГОДИНУ

Берковићи, јун 2018. године

1. Увод

Циљ овог Извјештаја је да на једноставан и јасан начин представи резултате имплементације Стратегије развоја општине Берковићи за 2017. годину. Његова сврха је, такође, да покрене све актере на размишљање и допринесе бољем доношењу одлука о стратешким приоритетима и оперативним циљевима у наредним годинама. У том смислу, овај документ садржи поуке и поруке за будући рад и предлаже мјере за побољшање процеса и резултата имплементације Стратегије.

Стратегију развоја општине Берковићи за период 2016-2025. годину израдио Општински развојни тим за период март – јул 2016 године. Стратегију развоја општине Берковићи за период 2016 – 2025. године усвојила је Скупштина општине Берковићи на другој редовној сједници одржаној дана 30.12. 2016. године.

Овај извјештај односи се на имплементацију стратешких, односно секторских приоритетних циљева из 2017. године који су планирани у складу са миПРО метадологијом.

2. Стратешки циљеви и пројекти

2.1 Визија

Стратегијом развоја општине Берковићи за 2016 - 2025. годину дефинисана је следећа визија: „Берковићи 2025: Уређен градић са развијеном мрежом насеља, предузетнички орјентисаном привредом и становништвом, у очуваној животној средини“

2.2 Стратешки циљеви

Стратегијом развоја општине Берковићи за 2016 - 2025. година дефинисана су 3 стратешка циља:

- Стратешки циљ 1: Повећати запосленост, приходе становништа и општинске приходе
- Стратешки циљ 2: Комплетирати инфраструктуру и услуге у центру, уз постепено ширење на активна сеоска подручја
- Стратешки циљ 3: Очувати животну средину и смањити ризике од природних непогода

2.3 Секторски циљеви

Секторски приоритети за развој Општине су: економски развој, друштвени развој и заштита животне средине. У оквиру ових сектора дефинисани су следећи циљеви:

Економски развој :

- Секторски циљ 1.1. Олакшати, убрзати и проширити привредна улагања, полазећи од већ започетих и најављених улагања на подручју општине;
- Секторски циљ 1.2. Снажно подржавати предузетништво и самозапошљавање становништва, тако да се максимално искористе ефекти улагања у пољопривреди на повећање прихода становништва;
- Секторски циљ 1.3. Укључити културно-историјско наслеђе општине у туристичку понуду Херцеговине и јадранског заleјa

Друштвени развој:

- Секторски циљ 2.1. Комплетирати комуналну инфраструктуру и услуге у централним насељима, уз бОље регионално и локално саобраћајно повезивање;
- Секторски циљ 2.2. Побољшати приоритетну друштвену инфраструктуру и услуге.

План заштите животне средине:

- Секторски циљ 3.1 Унаприједити услуге и културу прикупљања и одлагања чврстог отпада и смећа и чишћења водотокова;
- Секторски циљ 3.2 Увести праксу енергетског управљања и остварити енергетске уштеде;
- Секторски циљ 3.3. Смањити штете од природних непогода и створити претпоставке за одрживу пољопривреду у Дабарском пољу.

3. Кључни планирани приоритети и фокуси за посматрани годишњи период (2017. године)

3.1. Кључни приоритети економског сектора

У складу са дефинисаним секторским циљевима, кључни приоритети за 2017. годину били су усмјерени на подршку завршетку започетих , као и подршку најављеним инвестицијама, односно остврењу секторског циља: Олакшати, убрзати и проширити привредна улагања

3.2. Кључни приоритети друштвеног сектора

У овиру друштвеног сектора кључни приоритети били су активности на изградњи саобраћајне инфраструктуре (завршетак саобраћајница у насељу Видуша који су започете у 2016. године и активности на изградњи регионалног пута Невесиње - Берковићи - ORIO пројекат), затим активности на добијању статуса сертификоване здравствене установе ЈЗУ Дом здравља "Др Миленко Муратовић" Берковићи, као и активности на стипендирању студената (акценат на дефицитарним занимањима)

3 .3. Кључни приоритети сектора заштите животне средине

У оквиру сектора заштите животне средине кључни приоритети и фокуси су били усмјерени на унапређење система управљања комуналним отпадом, као и активности на заједничким припремама и плановима Цивилне заштите са сусједним општинама.

4. ПРЕГЛЕД ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА

4.1. Сажет осврт на предходни период имплементације

Оквирним планом имплементације Стратегије развоја општине Берковићи за период 2016-2020 година планирана је имплементација укупно 30 пројекта и мјера. У предходном периоду (2016-2017) у потпуности су реализована 2 пројекта, односно 6,67%, док је удио дјелимично реализованих или започетих пројекта 33,33%, односно 10 пројекта (ради се о вишегодишњим пројектима и мјерама). Удио пројекта чија имплементација није нити започета у овом периоду је 60%, односно 18 пројекта и мјера.

Посматрано по секторим плановима из Стратегије, највећи проценат имплементираних и започетих пројекта у односу на број планираних пројекта је у сектору друштвеног развоја од 50%, затим сектор заштите животне средине од 37,50 % и сектор економског развоја 30%.

У колико се посматра омјер планираних средстава у иницијалној фази планирања (при изради Стратегије) и реализованих средстава за имплементацију пројекта из секторских планова, од укупно 159.903.000 КМ планираних за имплементацију пројекта (приликом иницијалног планирања предвиђено је да се за 5 пројекта вриједност радова утврди оперативним планом 2018-2020, за 2 пројекта након изrade пројектне документације, док за 3 пројекта нису предвиђени вандредни трошкови) релизовано је 14.779.930 КМ ¹или 9,24 %.

Што се тиче вањских извора осигураних за финансирање пројекта у Стратегији, степен реализације је 9,23 %

Горе наведени показатељи стварају погрешан утисак о реализацији Стратегије. Наиме, у 2017. години практично није било активности од стране предузећа ЕРС на изградњи ВЕ Хргуд, иако је по Концесионом уговору исто било у обавези да отпочне грађевинске радове најкасније до септембра 2017. године. Упркос чињеници да је ово предузеће обезбедило кредитна средства од стране KFW-а, није урађено практично ништа. Вриједност инвестиције је сса 128.000.000 КМ, што значајно утиче на крајњу оцјену успјешности реализације саме Стратегије (пројекат није у надлежности Општине). Такође, Оквирним планом имплементације Стратегије развоја за период 2016-2020 година планирана је и реализација пројекта " Изградња регионалног пута Невесиње - Берковићи, чија је вридност приликом иницијалног планирања процјењена на 18.000.000 КМ. (пројекат није у надлежности Општине). Ријеч је о катализичким пројектима, који имају ефекат полуге и ефекат мултипликације.

¹ Износ од 14.779.930 КМ односи се на инвестиције из приваних извора у износу 14.316.000 КМ (Страјко д.о.о. Берковићи -ХЕ ДО, предузеће Крем Стоун, Мивас Милк, Ловачко удружење Препелица), буџетска и кредитна средства општине Берковићи 425.530 КМ

4.2. Преглед имплементације Стратегије за извјештајну 2017–у годину.

Оквирним планом имплементације Стратегије развоја општине Берковићи за период 2016-2020 година за 2017 годину планиране су активности на реализацији 18 пројекта и мјера. Дакле ријеч је о иницијалном планирању приликом израде Стратегије развоја општине Берковићи. Општина Берковићи није донисила План 1+2 (трогодишњи план имплементације). Узимајући у обзир да је општина Берковићи у међувремену изгубила судски спор са ЗП Хидроелектране на Требињици, а који се односио на накнаду штете по основу плављења Дабарског поља, по ком је основу општина Берковићи морала да исплати горе поменутом предузећу нешто мање од 100.000 КМ, затим поремећаје који су се десили на тржишту љековитог биља (прије свега са смиљем), као и због неактивности Савеза општина и градова Источне Херцеговине (пројекти међуопштинске сарадње) од значајног броја пројекта се морало одустати. Тако је за 2017.годину планирана реализација укупно 8 пројекта и мјера..

Табеларни преглед имплементације Стратегије развоја у 2017.години.

Подаци о имплементацији Стратешких пројекта у 2017.години		
Број планираних пројекта у 2017.год.		8
Број дјелимично реализованих пројекта		1
Број потпуно реализованих пројекта		7
Вриједност планираних пројекта из 2017.год		3.102.115
Вриједност реализованих пројекта из 2017.год.		2.792.234

Извори финансирања имплементације стратешких пројекта	Планирано у 2017 год. (КМ)	Остврено у 2017.год. (КМ)
1. Кредит	73.703	63.943
2. Ентитет		
3. Институције БиХ		
4. Јавна предузећа		
5. Приватни извори	3.000.000	2.700.000
6. IPA		
7. Донатори и међународне институције		
8. Остали екстерни извори финансирања		
Укупна вредност екстерно привучених средстава (od 1 do 8)	3.073.703	2.763.943
Буџет Општине	28.412	28.291

Образложење имплементираних средстава:

- Износ реализованих кредитних средстава од 63.943 КМ, односи се на " Пројекат уређења новог насеља Видуша 1" (завшни слој на саобраћајницама и тротоарима чија је изградња започела у 2016 години.)
- Износ реализованих средстава из приватних извора од 2.700.000 КМ, односи се на инвестиције предузећа Крем Стоун и Мивас Милк
- Износ реализованих буџетских средстава од 28.291 КМ односи се на: " Пројекат уређења новог насеља Видуша 1" у износу од 8.807 КМ (саобраћајна сигнализација и дрвореди); Пројекат: Опремање и организационо реструктуирање ЈП Водовод Берковићи за прикупљање и одвоз отпада у износу 4.107 КМ (набавка 6 контејнера); мјеру "Одржавање постојеће локалне депоније и осигурање редовног одлагања, прикупљања и одвоза отпада" у износу од 4.977 КМ (стипендирање одвоза комуналног отпада); мјере: "Стипендирање студената укључујући дефицитарна занимања" у износу од 10.400 КМ

4.3. Кључни резултати и остврен прогрес

На основу свих прикупљених и обрађених података о имплементацији пројекта у извјештајном периоду (2017. година) може се закључити да су годишњи резултати видљиви прије свега кроз сектор економског развоја, где реализацијом мјере „Активно подржавање и олакшавање започетих и најављених привредних инвестиција“ (експлоатација архитектонског грађевинског камена, активисти предузећа Мивас Милк и друго) повећан број запослених у привреди, као и остали макроекономски показатељи (укупан приход, извоз и сл.). У оквиру сектора друштвеног развоја, такође је постигнут прогрес, који се огледа прије свега у наставку урбанизације централног општинског насеља Видуша 1. Прогрес у сектору заштите животне средине огледа се кроз наставак активности на опремању ЈП Водовод д.о.о. Берковићи за прикупљање и одвоз комуналног отпада. Оно што је веома важно напоменути јесте да у 2017. години практично није било активности од стране предузећа ЕРС на изградњи ВЕ Хргуд, иако је по Концесионом уговору исто било у обавези да отпочне грађевинске радове најкасније до септембра 2017. године. Упркос чињеници да су обезбеђена кредитна средства од стране KFW-а, није урађено практично ништа. Ријеч је о катализичком пројекту, који има ефекат полуге и ефекат мултипликације. Вриједност инвестиције је сса 128.000.000 КМ, што значајно утиче на крајњу оцену успјешности реализације саме Стратегије (пројекат није у надлежности Општине)

4.4. Институцијални капацитети Општинске управе и сарадња са кључним актерима

У току 2017. године због усклађивања са новим Законом о локалној самоуправи и Законом о службеницима и намјештеницима у органима ЈЛС Одлуком Начелника донешен је нови Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе општине Берковићи, чиме је Општинска управа добила другачију организацију рада. Општинска управа је организована кроз три организационе јединице:

- Одјељење за општу управу

- Одјељење за финансије, привреду и јавне дјелатности
- Служба за заједничке послове

Послове централне координационе јединице за управљање развојним активностима у Општинској управи према измјењеном правилнику обавља Стручни савјетник за планирање развојем. Радно мјесто Стручни савјетник за планирање развоја систематизовано је у оквиру Одјељења за финансије, привреду и јавне дјелатности. Опис послова Стручног савјетника великом дијелом одговара процесу планирања, имплементације, извјештавања и вредновања општинске стратегије развоја. (поменуто радно мјесто није попуњено). Поред тога, начелницима одјељења додијељена је одговорност активног учешћа у доношењу и имплементацији стратегије са слиједећим описом одговорности: учествује у процесу израде Стратегије развоја; обезбеђује учешће службеника у процесу управљања развојем, руководи припремом планова имплементације, пројекта и мјера у дјелокругу Одјељења, врши надзор у разради пројекта из Стратегије развоја, прати извјештавање о реализацији пројекта, координише процес усаглашавања прописа и документације са Стратегијом развоја Општине и развојним плановима виших нивоа власти; обезбеђује усклађеност и сарадњу Одјељења у оквиру Општинске управе, других органа управе, јавних служби и других субјеката; управља људским ресурсима у оквиру Општинске управе и органа Општине.

Након спроведене анализе постојеће организације и систематизације радних мјesta, капацитета и искуства у управљању развојем у општини Берковићи од стране UNDP-а и ILDP- Тима препоручено је и са Општинским руководством усаглашено да се у 2018. години изврши слеће:

1. Преименовати Службу заједничких послова у Службу за управљање развојем и заједничке послове, те радно мјесто Стручног савјетника за планирање развоја премјестити из Одјељења за финансије, привреду и јавне дјелатности у Службу за управљање развојем и заједничке послове и преименовати у Стручног савјетника за управљање развојем
2. Издати привремено рјешење и овлаштење упосленiku општине за обављање дефинисаних послова управљања развојем до попуњавања радног мјesta Стручног савјетnika за планирање развоја у Служби за управљање развојем и заједничке послове како би се адекватно рефлекстовале функције за управљање развојем
3. У опису радних задатака Начелника одјељења додати сљедеће послове: припрема техничку документацију за припрему апликација за екстерно финансирање, прати имплементацију пројекта у надлежности Одјељења, извјештава о имплементацији стратегије у оквиру свог Одјељења, анализира проведене активности за претходну годину, сачињава образложења за активности које нису проведене, а приказане су у плану имплементације важеће стратегије, учествује у изради Плана имплементације 1+2 и припрема неопходне подлоге за његову финализацију у оквиру надлежности Одјељења; осигурува пикупљање података од значаја за праћење реализације Стратегије.
4. У опису радних мјesta: Реферат за уређење простора и грађење, екологију и комуналне дјелатности, Реферат за социјалну и дјечију заштиту (Одјељење за општу управу) затим, Реферат за привреду, приватно предузетништво и пољопривреду, Реферат за образовање, спорт, културу и цивилно друштво (Одјељење за финансије, привреду и јавне дјелатности) неопходно је додати сљедеће послове: Проводи пројекте из домена које покрива реферат, сарађује са Стручним савјетником за планирање општине у сегменту достављања

неопходних података за Централизовану базу података, проводи пројекте из домена које покрива реферат, припрема извјештаје о имплементацији стратешких пројеката из Годишњег плана рада Одјељења.

У погледу имплементационих капацитета осталих актера (НВО, пословног сектора и других актера који учествују или индиректно доприносе остврењу Стратегије) стање се може описати као донекле задовољаваљуће. У погледу даљег јачања сарадње и капацитета вањских актера неопходно је радити на сталном едуковању НВО сектора, јачању партнериских веза са њима, као и на оснаживању и пружању помоћи и информација приватном сектору за могућност повлачења екстерних средстава.

5. КЉУЧНИ МАКРОЕКОНОМСКИ ПОКАЗАТЕЉИ

На територији општине Берковићи према задњем попису живјело је 2.272 становника у 649 домаћинстава. Према евиденцији Пореске управе РС, односно Завода за запошљавање РС, на дан 31.12.2017. године на поручју општине Берковићи евидентирано је 318 запослених, односно 432 незапослених особа.

Табеларни преглед макро показатеља

Година	2015 (Базна)	2016	2017
Број запослених	252	289	318
Број незапослених	520	481	432
Број привредних друштава	15	18	19
Број запослених у привреди	50	71	99
Укупан приход привреде (КМ)	4.514.406	5.157.449	7.522.144
Укупан извоз привреде (КМ)	832.320	1.355.868	2.753.068
Приход општине по основу концесионих накнада (КМ)	13.254	24.538	56.104
Број самосталних предузетника	23	30	41
Број пољопривредних газдинстава	139	132	103
Износ повучених подстицаја по свим основама (КМ)	298.706	268.141	303.063
Број корисника социјалне помоћи	57	61	59
Број дјече у вртићу (заједно са програмом припреме за полазак у школу)	42	34	33
Број ученика у основној школи	246	228	215
Број ученика у средњој школи	81	79	69
Број доктора	3	2	2
Број медицинских техничара	8	8	8
Број домаћинстава који имају прикључак на водоводни систем	535	541	539
Степен развијености Општине	Изразито неразвијена	Изразито Неразвијена	Изразито Неразвијена

Из горе наведених макроекономских показатеља може се утврдити значајан напредак у вези привредих кретања, односно раст:

- Укупне запослености у односу на 2016. годину од 10%, а у односу на 2015. (базну) годину од 26,19%
- Броја запослених у привреди у у односу на 2016. годину од 39,44 %, а у односу на 2015. (базну) годину од 98%
- Укупног приход привреде у односу на 2016. годину од 45,85%, а у односу на 2015. (базну) годину од 66,62%
- Укупног извоза привреде у односу на 2016. годину од 203 %, а у односу на 2015. (базну) годину од 330%

Оно што забрињава јесте смањење броја ученика, што указује на негативна демографска кретања.

6. ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКЕ

Општина Берковићи није доносила оперативни план имплементације за период 2017-2019 година. Оквирним планом имплементације за период 2016-2020 година (иницијално планирање приликом израде Стратегије развоја) за 2017. годину планиране су активности на реализацији 18 пројектата и мјера. Узимајући у обзир да је општина Берковићи у међувремену изгубила судски спор са ЗП Хидроелектране на Требињици, а који се односио на накнаду штете по основу плављења Дабарског поља, затим због поремећаја који су се десили на тржишту љековитог биља (прије свега са смиљем), као и због неактивности Савеза општина и градова Источне Херцеговине (пројекти међуопштинске сарадње) од значајног броја пројектата се морало одустати, те је за 2017. годину планирана реализација укупно 8 пројектата и мјера. (вишегодишњи) Будући да је од 8 планираних пројектата и мјера, њих 7 у потпуности и 1 пројекат дјелимично релизован (будући да се ради вишегодишњим пројектима, под изразом у потпуности реализовани пројекти подразумјева се завршетак фазе пројекта која је планирана за дату годину), може се констатовати да је имплементација Стратегије развоја општине Берковићи у извјештајној 2017. години на задовољавајућем нивоу.

У оквиру кључних приоритета и фокуса за предходну 2017. годину, општина је наставила на активностима подршке завршетку започетих инвестиција у привреди, као и пружању подршке најављеним инвестицијама (Крем Стоун, Мивас Милк и сл.) и на тај начин доприњела остврењу стратешког циља 1. „**Повећати запосленост, приходе становништва и општинске приходе**“ (повећан број запослених у привреди, укупан приход привреде, извоз привреде, као и приходи Општине по основу концесионих накнада.). Општина је у 2017. години наставила са реализацијом „Пројекта уређења новог насеља Видуша 1“ (Завршена изградња 525, 75 м саобраћаница у насељу Видуша 1, са тротоарима, оборинском канализацијом , саобраћајним рјешењем и дрворедима), затим „ Пројекта изградње регионалног пута Невесиње - Берковићи“ (одобрено суфинансирање пројекта од стране ORIO – Холандска развојна агенција, носилац пројекта ЈП Путеви Српске). Такође, су започете активности на пројекту „Припрема Дома здравља „Др Миленко Муратовић“ Берковићи за сертификацију“, а настављене су и активности на стипендирању студената. На овај начин је доприњето остврењу стратешког циља 2. **Комплетирати инфраструктуру и услуге у центру, уз постепено ширење на активна сеоска подручја.** Општина је, такође у 2017. години наставила са пројектом „Опремање и организационо

реструктуирање ЈП Водовод д.о.о Берковићи за прикупљање и одвоз одтпада“ (набавка додатног броја контејнера), мјером „Одржавање постојеће депоније и осигурување редовног одлагања, прикупљања и одвоза отпада“ (субвенционисање одвоза смећа), те на мјери „Заједничке припреме и планови цивилне заштите са сусједним општинама“ што је доприњело остврњу секторског циља 3. **Очувати животну средину и смањити ризике од природних непогода.**

Ако посматрамо остварење секторских циљева, очигледно је да је у 2017. години остврен велики напредак у остврењу секторског циља економског развоја 1. **Олакшати, убрзати и проширити привредна улагања, полазећи од већ започетих и најављених улагања на подручју општине, као и секторског циља 1. друштвеног развоја Комплетирати комуналну инфраструктуру и услуге у централним насељима, уз боље регионално и локално саобраћајно повезивање.**

У погледу утицаја реализације Стратегије на стање маクロ показатеља у општини, током 2017. године дошло је до значајних промјена. Ово се прије свега односи на привредна кретања: број укупно запослених, број запослених у привреди, укупан приход привреде, извоз и сл.

У 2017. години започете су активности на јачању институцијалних капацитета за управљање развојем.

У наредном планском периоду посебну пажњу треба посветити:

- Јачању институцијалних капацитета за управљање развојем (наведено предходно у оквиру 4.4 Институцијални капацитети Општинске управе и сарадња са кључним актерима
- Донијети правилник о обавезним процедурама, а у вези са планирањем, праћењем, вредовањем и извјештавањем о реализацији планова (ППВИ активности) којим би се дефинисала обавеза и поступак доношења трогодишњих планова имплементације Стратегије развоја (План 1+2), годишњих планова одјељења и Обједињеног годишњег плана рада ЈЛС као и Годишњег извјештаја о реализацији стратегије, годишњих извјештаја о реализацији планова рада одјељења и Годишњег извјештаја о обједињеном плану рада ЈЛС
- Координацији процеса припреме општинског буџета и Плана 1+2
- Укључивању одборника у процесе стратешког планирања и праћења остварења имплементације развојне стратегије путем Комисије која ће се бавити овим питањима и укључивањем ПГ-а у процес консултација о развојним приоритетима који произлазе из Плана имплементације 1+2 те консултације у процесу информисања о оствареним резултатима имплементације развојне стратегије за протеклу годину.
- Успостављању система редовног праћења индикатора економског и друштвеног развоја те заштите животне средине који су дефинисани Стратегијом развоја, прикупљању улазних податка за индикаторе те на основу прикупљених података унаприједити постојећу базу података, која ће

бити трансформисана у Централизовану базу података Општине и ажурирати се на редовној основи. (АПИС)

7. КОРИШТЕНИ ИЗВОРИ

- Извјештај о остврењу Буџета општине Берковићи за 2017. годину
- Завод за запошљавање РС
- Пореска управа РС
- АПИФ
- Завод за статистику РС
- Агенција за аграрна плаћања РС
- ЈУ Дјечији вртић " Св Новомученица Милица Дете"
- ЈЗУ Дом здравља "Др Миленко Муратовић"
- ЈП Водовод д.о.о. Берковићи
- ЈУ Средњошколски центар Светозар Ђоровић Љубиње, Одјељење Берковићи
- ОШ Његош Берковићи